

نبود آب آشامیدنی و سرویس بهداشتی در برخی مدارس

معاون تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش وپرورش درمورد مشکلات مدارس مناطق محروم گفت: «امروز باید مشکلات اولویت‌دار حوزه بهداشت مورد توجه قرار بگیرد که ازجمله آنها می‌توان به دسترسی نداشتن به آب آشامیدنی در برخی مدارس و جدا نبودن سرویس‌های بهداشتی از آبخوری‌ها اشاره کرد.»
مهرزاد حمیدی با اشاره به شاخص‌های بهداشتی و اقدامات انجام‌شده در ۴ استان هدف آذربایجان غربی، سیستان و بلوچستان، کرمان و هرمزگان افزود: «پیشنهادهای ما این است که مشکلات اولویت‌دار در این استان‌ها در حوزه بهداشتی مورد توجه قرار گیرد. تأکید ما این است که بحث جدا شدن سرویس‌های بهداشتی از آبخوری‌ها و مخصوصاً آنهایی که آب آشامیدنی ندارند و آب تانکری باید به آنها برسد، مورد حمایت قرار بگیرد.»

نمایشگاهی برای بیماران هموفیلی و ترومبوفیلی

نمایشگاه آثار آبرنگ یک گروه هنری مشهور در حمایت از بیماران هموفیلی و ترومبوفیلی در فرهنگسرای نیاوران در حال برگزاری است.
استادان و هنرمندان برجسته گروه رنگاب در حمایت از بیماران هموفیلی و ترومبوفیلی در حرکتی مردمی اقدام به برپایی نمایشگاهی از آثار آبرنگ استادان این رشته در فرهنگسرای نیاوران کرده‌اند.

بر اساس این گزارش، این نمایشگاه با تلاش موسسه خیریه «مهتا»

۱۰ برابر شدن مصرف قلیان در دختران دانشجو

۳۵ تا ۴۰ درصد دانشجویان کشور تجربه مصرف قلیان را دارند و مصرف این ماده دخانی در دختران دانشجو ۱۰ برابر افزایش یافته است. همچنین ۲۰ تا ۲۵ درصد دانش آموزان دبیرستانی در کشور تجربه مصرف قلیان را دارند و مصرف دخانیات در نسل جوان ما افزایش قابل توجهی داشته است. این آمارها را رئیس شبکه ملی پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر در یک نشست خبری عنوان کرده و نسبت به افزایش مصرف مواد دخانی، به‌ویژه در نوجوانان و جوانان هشدار داده است. این درحالی است که کشور ما متفخر به تصویب قانون جامع کنترل دخانیات بوده و یکی از کشورهای است که معاهده بین‌المللی کنترل دخانیات را امضا کرده است ولی با گذشت بیش از ۱۰ سال از زمان تصویب این قانون که بنابند آن قرار بود مصرف مواد دخانی را در کشور کاهش دهد، همچنان روی کاغذ مانده. در چند سال اخیر، اما نگرانی‌ها به افزایش مصرف قلیان، به‌ویژه بین دختران نوجوان و جوان معطوف شده است. از آنجایی که قلیان قبح سیگار را ندارد، کم‌کم جایگاش را در مهمانی‌ها و دورهمی‌ها باز کرده و انگار مصرفش بین زنان از سیگار پیشی گرفته است. این ماده دخانی که هر روز دقیقه مصرف آن معادل ۴۰ نخ سیگار است، هر روز با ترفندهای جدید شرکت‌های دخانی و با اشکال مختلف درمهمانی‌هاو کافی‌شاپ‌هاخودنمایی می‌کند و بسیار در دسترس است، در حالی که قلیان بسیار بیشتر از سیگار، سلامت زنان را تهدید می‌کند. در سال‌های اخیر عرضه قلیان از راه‌های معمول خارج شده و در فضای مجازی با تبلیغات فریبنده قلیان با طعم‌های مختلف و بسته‌بندی‌های متنوع در ۲۴ساعت شبانه‌روزعرضه می‌شودواین مساله بسیارنگران‌کننده است. دکتر محمد رضا مسجدی، رئیس شبکه ملی پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر این جملات را در

که یک سازمان مردم‌نهاد حامی بیماران هموفیلی و ترومبوفیلی است، در حال برگزاری است. لازم به ذکر است موسسه خیریه «مهتا» فعالیت خود را از سال ۹۳ و با هدف کمک به جمعیت ۱۰ هزار نفری ثبت‌شده بیماران هموفیلی و ترومبوفیلی آغاز کرده است.گفتنی است، آیین افتتاحیه نمایشگاه آثار آبرنگ روز جمعه ۲۷ دی‌ماه ۱۳۹۷ از ساعت ۱۶ تا ۲۰ بوده و علاقه‌مندان می‌توانند از تاریخ ۲۸دی‌ماه لغایت ۴ بهمن‌ماه ۱۳۹۷ از س‌ساعت ۱۰ تا ۲۰ برای بازدید به نشانی تهران، انتهای خیابان پاسداران،مقابل پارک نیاوران،فرهنگسرای نیاوران مراجعه کنند.■

می‌شود.» بر اساس مطالعات انجام‌شده اگر مصرف سیگاروقلیان‌رادرکشورکنترل کنیم،یک‌سومسرطان‌ها را می‌توان کاهش داد، این درحالی است که هزینه داروهای سرطان بیش از ۴ هزارمیلیارد تومان در سال است و با گسترش مصرف قلیان در خانه‌ها نمی‌دانیم وضع ابتلا به سرطان در دانش آموزان، دانشجویان و دختران جوان چگونه خواهد بود!

دختران جوان قلیان را برای تفریح و تخلیه انرژی استفاده می‌کنند

قانون جامع مبارزه با دخانیات با ۶ بند در سال ۸۵ در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و علاوه بر آن‌ایران، یکی از کشورهایی است که معاهده بین‌المللی مبارزه با دخانیات را امضا کرده است. کشورهایی که جزواین معاهده بین‌المللی هستند موظف‌اند در زمینه مبارزه با قاچاق مواد دخانی، افزایش مالیات برسیگار، نصب تصاویر هشداردهنده روی پاکت‌های سیگار، ممنوعیت تبلیغ در رسانه‌های ملی واحداث کلینیک‌های ترک سیگار اقدام کنند اما این قانون همیشه نصف و نیمه اجراشد و انگار هیچ گاه جدی گرفته نشد. دکتر محمد رضا معدنی، دبیر فراکسیون مبارزه با دخانیات مجلس و در گفت‌وگو با «سلامت» در مورد افزایش مصرف دخانیات‌باوچودقوانین سفت‌وسخت‌توضیح داد: «متأسفانه بعد از یک دهه از تصویب قانون جامع کنترل دخانیات، کاهش مصرف دخانیات را نداریم، علت این است که هر ساله شرکت‌های تولیدکننده

مواد دخانی به مجلس می‌آیند و ترفندهایی را به کار می‌برند تا مالیات بر مواد دخانی افزایش پیدا نکند. از سوی دیگر، دک‌های روزنامه‌فروشی سیگار و قلیان را می‌فروشند و هر نهاد که مسوول کنترل این قضیه است، به نحوی از زیر آن در می‌روند. علاوه بر آن، در رسانه ملی در فیلم‌ها و سریال‌ها، هنرپیشه‌های مشهور سیگار و قلیان می‌کشند، در حالی که الگوی جوانان هستند. همچنین مغازه‌هایی هم هستند که بدون مجوز، قلیان را دم منزل تحویل می‌دهند. در واقع صحبت مدیر عامل جمعیت بدون دخانیات این است که چون نوجوان و جوان امروز تفریحی برای تخلیه هیجاناتش ندارد، با وجود در دسترس بودن قلیان وسیگار، قاعده‌تا به سمت قلیان و سیگار می‌رود.» وی با اشاره به اینکه در مورد مصرف سیگار تفاوت فاحشی بین زنان و مردان وجود دارد، گفت: «در مورد قلیان آمار مصرف بین خانم‌ها و آقایان بسیار به هم نزدیک است، به گونه‌ای که ۷/۲۱ درصد مردان و ۲۱/۲درصدخانم‌هاقلیان‌مصرف‌می‌کنندونشان‌دهنده این است که عملکرد خوبی برای مبارزه با دخانیات در کشور نداشتیم.» دبیر فراکسیون مبارزه با دخانیات مجلس، با بیان اینکه قهوه‌خانه‌داران استدلال می‌کنند که باعث اشتغال‌زایی ۲ هزار نفر شده‌اند، تأکید کرد: «تا زمانی که قانون داریم ولی آن را اجرا نکنیم، آمار مصرف‌کنندگانمواددخانی‌می‌دختران‌ویسپران‌ایرانی افزایش می‌یابدچون‌جوان‌امروزی‌دنبال‌تفریحی‌است که انرژی را تخلیه کند. با این وضعیت اقتصادی کجا بروداوقتی‌دکه‌ها به راحتی قلیان عرضه می‌کنند و در برخی سریال‌های پرطرفدار قلیان و سیگار می‌کشند، ما بگویم قلیان بیماری‌زاست، در ذهن جوانان تضاد ایجاد می‌شود.» مدیر عامل جمعیت بدون دخانیات بازم هم تأکید کرد که جوانان، به‌ویژه دختران جوان برای دور هم بودن و تفریح قلیان می‌کشند و افزود: «مراکز تفریحی باید به گونه‌ای باشد که جوانان توان

پرداخت هزینه‌های آن را داشته باشند. در کشورهای پیشرفته امکانات ورزشی رایگان است، در کشور ما نیز شرایط باید به گونه‌ای باشد که جوانان به سالن‌های ورزشی بیایند، بعد استعدادهای ورزشی آنها شکوفا شده و به سرمایه ملی تبدیل می‌شود و برای کشور افتخاراست ولی گسترش قلیان وسیگار چه افتخاری برای کشور دارد؟!»

با ورود زنان به مسابقات ورزشی، تعداد مدال‌های طلا افزایش یافت

مصرف دخانیات در سال ۸۵ بنابر اعلام شرکت دخانیات ۵۰ میلیارد نخ در سال بوده، در حالی که اکنون بالغ بر ۶۰ میلیارد نخ مصرف سالیانه سیگار است. مدیر عامل جمعیت مبارزه با دخانیات اعتقاد دارد، این آمار به این معناست که ما در زمینه مبارزه با دخانیات به هر شکل موفق عمل نکردیم: «یک زمان خانم‌ها اجازه ورود در مسابقات ورزشی را نداشتند ولی از زمانی که خانم‌ها ورود کردند در مسابقات ورزشی تعداد مدال‌های طلای ما افزایش یافت. همین خانم‌ها بودند که در عرصه‌های مختلف علمی و ورزشی افتخارآفرینی کردند. بنابراین برای اینکه بتوانیم مصرف دخانیات، به‌ویژه قلیان را بین دختران جوانمان کم کنیم، باید عرصه را برای شکوفایی استعدادهای جوانان فراهم کنیم.»

قلیان با بدن زنان چه می‌کند؟

همه می‌دانیم که دخانیات ماده سلامت‌محوری نیست و این قضیه بیشتر در مورد سیگار برایمان تبدیل به باور شده تا قلیان. به همین دلیل مصرف قلیان برای دختران و زنان ایرانی قبح‌سیگار را ندارد. نکته قابل توجه این است که تأثیرات قلیان برای سلامت زنان بیشتر از مردان است. دکتر نسیم سنجری، دبیر و نایب‌رئیس انجمن علمی متخصصان زنان و مامایی ایران در گفت‌وگو با «سلامت» درمورد تأثیر قلیان بر سلامت زنان توضیح داد: «مصرف قلیان زمینه‌ساز بیماری‌های گوارشی، تنفسی، قلبی – عروقی و مشکلات دوران بارداری است. همچنین مصرف قلیان همه عوارض سیگار را دارد و هر ۱ ساعت مصرف قلیان معادل ۵ بسته سیگار دود وارد بدن می‌کند. ضمن اینکه قلیان عوارض منحصر به خود را نیز دارد.» به گفته وی، مصرف قلیان در زنان باعث کاهش قابلیت بارداری می‌شود و در مردان تحرک و عمر اسپرم را کاهش می‌دهد. از سوی دیگر، در قلیان فلزات سنگینی مثل آرسنیک، کروم، سرب و کبالت وجود دارد که همه این مواد وارد بدن می‌شود. این متخصص زنان اختلال در جذب کلسیم را از دیگر عوارض قلیان بر خانم‌ها ذکر کرد: «قلیان باعث اختلال در جذب کلسیم و ساخت استخوان و درنتیجه تسریع پوکی استخوان می‌شود. همچنین در دوران بارداری مصرف قلیان با افزایش احتمال سقط و وزن پایین نوزاد همراه است.» به گفته دکتر سنجری، مصرف قلیان، اختلالات هورمون‌های جنسی ایجادمی‌کندو بایانسگی‌زودرس مرتبط است. نکته دیگری که نایب‌رئیس انجمن متخصصان زنان به آن اشاره کرد، مصرف قلیان با بوهاوطعم‌های مختلف‌است:«استفاده‌ازموادآروماتیک برای بواد کردن تنباکو، می‌تواند زمینه‌ساز سرطان باشد. ایجاد چین‌وچروک در پوست و کاهش وزن از عوارض دیگر استعمال دخانیات، به‌ویژه قلیان برای خانم‌هاست.»■

مصرف یک نوع داروی فشار خون منجر به سرطان می‌شود؟

بودند این موضوع را به اطلاع همه برسانند و داروها را جمع کنند. دکتر قانع با بیان اینکه، این یک روند قانونی برای داروهای مشکل‌دار است، تأکید کرد: «تولیدکنندگان در کشور ما ممکن است از ۱۰ کارخانه ماده اولیه دارو تهیه کنند و همه آن مواد اولیه مشکل‌دار نبوند و فقط یک کارخانه مشکل داشته‌است.» وی توضیح داد:«شماره تولیدمحصول به همین منظوراست که اگر محصول مشکل‌دار داشته باشد، جمع شود و تولیدکننده می‌تواند ماه بعد با یک ماده اولیه دیگر دارو را تولید کند.» عضو هیات علمی سازمان غذا و دارو با بیان اینکه ماده اولیه مشکل‌دار از کشور چین وارد شده بود، افزود: «ما هیچ دارویی که در چین به تولید‌نهایی رسیده باشد، وارد نمی‌کنیم، ولی مواد اولیه دارو از چین به همه کشورهای دنیا صادر می‌شود و شرکت‌های بزرگی مثل نوارتیس هم از چین ماده اولیه‌شان را می‌خریدند و با مشاهده مشکل‌دار بودن، همان محصولشان را جمع کردند.»■

دکترطلعت‌قانع، داروسازو عضو هیات علمی سازمان غذا و دارو پیگیری کردیم. وی در این زمینه به «سلامت» گفت:«شرکت‌های تامین‌کننده مواد اولیه یا شرکت‌هایی که محصول‌نهایی را تولید می‌کنند، اگر متوجه یک اشکال در محصولشان شوند که این اشکال می‌تواند در بسته‌بندی و مواد اولیه و… باشد، محصول را به اصطلاح ری‌کال(جمع‌آوری) اعلام می‌کنند و به مردم هم اطلاع‌رسانی می‌شود که این محصول را با این تاریخ تولید مصرف نکنند. در مورد داروی لوزارتان‌ووارلسارتان‌شرکت‌تولیدکننده ماده‌اولیه‌متوجه‌ناخالصی به‌مقدار کم در محصولش شده و به همه اعلام کرده‌محصولی که در این تاریخ تولید شده، ممکن است بیماری‌زا و سرطان‌زا باشد. بنابراین از این محصول استفاده نکنید.» به گفته مدیر سابق مرکز پاسخگویی و اطلاعات دارویی ۱۴۹۰، تمام کارخانه‌هایی که از این ماده اولیه استفاده کرده بودند که به طور وسیع شامل تولیدکنندگان در آمریکا و اروپا و حتی کشور ما هم بود، موظف

شده‌اند؟ چند روز پیش مدیر کل داروی سازمان غذا و دارو در گفت‌وگو با ایرنا در مورد سلامت داروی لوزارتان گفته بود: «فقط در صورت مصرف ۱۰ سال از دوز ۳۶۰ میلی‌گرم لوزارتان با ماده اولیه مشخصی، ممکن است منجر به سرطان شود، اما در حال حاضر داروهای لوزارتان موجود در بازار مشکلی ندارند.» وی افزود: «در این رابطه سازمان غذا و داروی آمریکا اطلاعیه‌ای صادر و اعلام کرده که ماده اولیه این دارو که از یک یا دو منبع تهیه شده، در صورت مصرف ۱۰ سال با دوز ۳۶۰ میلی‌گرم، احتمال ابتلا به سرطان را به دنبال دارد.» دکتر محمد عبده‌زاده توضیح داد: «به همین علت سری ساخت مربوط به همه نمونه‌ها را به آزمایشگاه فرستادیم و فقط محصول یک کارخانه‌مشکل‌داشت که جمع‌آوری شده و لوزارتان‌های موجود در داروخانه‌های کشور مشکلی ندارند.» برای اینکه نگرانی‌ها در مورد داروی لوزارتان و الوسارتان برای مصرف‌کنندگان برطرف شود، جزئیات بیشتر را از

اطلاع‌اخباری‌مبنی‌برسرطان‌زابودن‌داروی‌فشارخون، موضوع تازه‌ای نیست و تقریباً اوایل تابستان، این خبر بسیار داغ شد. داروی «الوسارتان» که برای کنترل فشارخون و کمک به پیشگیری از نارسایی قلبی تجویز می‌شود به دلیل دارا بودن یک نوع ماده شیمیایی خطرزا و تأثیر احتمالی این ماده در بروز بیماری سرطان از ۲۲ کشور جمع‌آوری شد. در همان‌زمان مسوولان سازمان غذا و دارو در کشورمان اعلام کردند این دارو در کشور ما مشکلی ندارد و در مواردی مواد اولیه آن مشکل‌داشت و جمع‌آوری شد. این درحالی است که این دارو در کشور ما جزو داروهای پر مصرف است و به دلیل آنکه بیش از ۱۰ میلیون نفر از مردم کشورمان مبتلا به فشارخون هستند، این نگرانی وجود دارد که برخی بیماران از ترس بیماری‌زا بودن داروی فشارخون از مصرف آن‌بیزهین‌ندومهم‌ترآنکه‌آیاهمه‌داروهای‌فشارخون‌مانند که طبق اعلام سازمان‌های بین‌المللی احتمال سرطان‌زایی آنها وجود دارد، در داروخانه‌هاجمع‌آوری